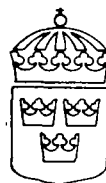

Trafikutskottets betänkande

1987/88:9

om särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland (prop. 1987/88:64 bil. 1)

TU
1987/88:9

Sammanfattning

I betänkandet behandlas och tillstyrks regeringens förslag till medelsanvisningar för särskilda regionalpolitiska insatser avseende vägar, järnvägar och kommunala flygplatser inom delar av Bergslagen och norra Sveriges inland.

Ett yrkande i en vpk-motion om ökad medelsanvisning för väginvesteringar avstyrks.

Vidare avstyrks ett yrkande i en c-motion om ett program för upprustning av länsvägnätet.

C- och vpk-yrkanden om vissa järnvägsfrågor avstyrks i avvaktan på utskottets behandling av den trafikpolitiska propositionen.

Slutligen avstyrks m- och c-yrkanden om bidrag till vissa flygplatser.

Till betänkandet är fogat två c-reservationer, tre vpk-reservationer och ett särskilt yttrande av c-ledamöterna.

Propositionsförslag

I proposition 1987/88:64 bilaga 1 (s. 20-23) har regeringen (kommunikationsdepartementet) föreslagit riksdagen

att till Byggande av statliga vägar på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 33 000 000 kr.,

att till Investeringar i järnvägens infrastruktur på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.,

att till Bidrag till kommunala flygplatser m.m. på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag på 35 000 000 kr.

Motionerna

1987/88:A20 av Lars-Ove Hagberg m.fl. (vpk) vari yrkas

8. att riksdagen beslutar anvisa ytterligare 20 milj. kr. för byggande av statliga vägar enligt B 3. för att färdigställa länsväg 709 i en enda etapp.

13. att riksdagen hos regeringen begär förslag om en snabb utbyggnad av Bergslagspendeln.

1987/88:A21 av Birgitta Hambræus och Karl Boo (båda c) vari yrkas

TU 1987/88:9

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att SJ också i fortsättningen skall driva trafiken på det icke lönsamma bannätet.

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att SJ skall vidta de åtgärder som behövs för att en säker trafik skall kunna upprätthållas både med torvtåg och minst fyra dagliga turer på banan mellan Sveg och Orsa.

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att järnvägen mellan Malung och Sälen bör byggas ut.

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att Mora-Siljans flygplats bör få regionalpolitiskt driftsbidrag.

1987/88:A29 av Börje Hörnlund m.fl. (c) vari yrkas

5. att riksdagen beslutar att hos regeringen hemställa att riksdagen föreläggs ett program för förstärkning och beläggning av grusvägar inom länsvägnätet i enlighet med vad som anförts i motionen.

1987/88:T7 av Hans Dau (m) vari yrkas att riksdagen bemyndigar regeringen att av föreslagna 35 milj. kr. anvisa 8 milj. kr. till anpassning av Gunnarns flygfält för civil flygfart.

Utskottet

Hänvisningar i det följande till propositionen avser dess bilaga 1, som gäller kommunikationsdepartementets verksamhetsområde. Hänvisningar till "föredraganden" avser statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet.

I propositionen betonas inledningsvis transporternas och kommunikationernas stora betydelse för den regionala utvecklingen. Vidare erinras om att man inom regeringskansliet förbereder en trafikpolitisk proposition. En av utgångspunkterna för arbetet med propositionen är att trafikpolitiken skall bidra till regional balans. I avvaktan på propositionen - som numera förelagts riksdagen (prop. 1987/88:50) - föreslås vissa särskilda insatser som enligt föredraganden har stor betydelse för den regionala utvecklingen i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland.

1 Vägväsende

De särskilda insatserna gäller till en början ombyggnadsarbeten på en delsträcka av länsväg 233, till en beräknad kostnad av 8 milj. kr., och på en delsträcka av länsväg 709, till en beräknad kostnad av 45 milj. kr. Av sistnämnda belopp bör enligt föredraganden 25 milj. kr avsättas för en första etapp av ombyggnaden på väg 709.

Sammantaget bör således enligt föredraganden anslaget Byggande av statliga vägar tillföras 33 milj. kr. för innevarande budgetår för att stärka de regionalpolitiska insatserna i Bergslagen.

Enligt motion A20 (vpk) bör riksdagen under ifrågavarande anslag anvisa 20 milj. kr. utöver vad regeringen begärt för att göra det möjligt att utföra bygnadsarbetena på länsväg 709 i en enda etapp.

Utskottet har för sin del ingen erinran mot att medel anvisas för ifrågasvarande ombyggnadsarbeten och mot att arbetena på länsväg 709 sker i etapper. Med hänvisning härtill, och då inte heller anslagsberäkningen föranleder någon utskottets erinran, tillstyrks regeringens förslag och avstyrks motionsyrkandet.

I motion A29 (c) framhålls vikten av att vägverket lever upp till ambitionen i 1979 års trafikpolitiska beslut att cirka hälften av investeringsmedlen för byggande av statliga vägar bör fördelas på länsvägarna. Riksvägarna har under senare år enligt motionärerna fått en allt större andel av de ekonomiska resurserna inom ramen för en totalt minskande volym för väginvesteringar. En omfördelning av resurserna bör nu ske så att en större del kommer länsvägnätet till godo. Regeringen bör förelägga riksdagen ett program för förstärkning och beläggning av grusvägar inom *länsvägnätet*.

Som utskottet framhöll i sitt av riksdagen godkända betänkande TU 1986/87:19 (rskr. 235) är det vid fördelningen av medel för byggande av statliga vägar av stor vikt att länsvägarnas behov, i möjligaste mån beaktas samt att en rimlig andel av anslaget reserveras härför. Utskottet, som förutsätter att så sker, erinrar vidare om sitt uttalande i det nämnda betänkandet att det är av stor vikt att vägplaneringen är decentraliserad och att byggnadsprojekten tillkommer i den prioriteringsordning som de regionala och kommunala instanserna i samverkan med vägverket uppställt. Utskottet kan med hänvisning till det anförda inte ställa sig bakom kravet på det begärda programmet, varför yrkandet härom avstyrks.

2 SJ-koncernen

I propositionen föreslås att 20 milj. kr. anvisas under anslaget Investeringar i järnvägens infrastruktur. Av dessa medel avses 16 milj. kr. användas för upprustning av bansträckan Kolbäck-Surahammar och 4 milj. kr. för bl.a. vissa broombyggnader på sträckan Tillberga-Ludvika. Medlen skall inte tillföras statskapitalet.

Utskottet tillstyrker förslaget.

I motionerna A20 (vpk) och A21 (c) aktualiseras vissa frågor som behandlas i den nämnda trafikpolitiska propositionen 1987/88:50. Enligt den förstnämnda motionen bör riksdagen hos regeringen begära förslag om en snabb utbyggnad av *Bergslagspendeln*. I den sistnämnda motionen framhålls att SJ även i fortsättningen bör driva trafiken på *det olönsamma bannätet*, att SJ bör vidta åtgärder för att säkerställa viss trafik på *banan mellan Sveg och Orsa* och att *järnvägen mellan Malung och Sälen* bör byggas ut.

Frågan om Bergslagspendeln bör enligt utskottets mening behandlas i samband med den trafikpolitiska propositionen. I avvaktan på att så sker avstyrks motionsyrkandet.

Av samma skäl avstyrks motionsyrkandet om det olönsamma bannätet.

Det sagda gäller också motionsyrkandet om banan mellan Sveg och Orsa.

Även motionsyrkandet om järnvägen mellan Malung och Sälen avstyrks i avvaktan på utskottets behandling av den trafikpolitiska propositionen.

Riksdagen beslöt i maj 1987 att införa ett nytt anslag – Bidrag till kommunala flygplatser m.m. – på 15 milj. kr. (prop. 1986/87:100, TU 25, rskr. 303). Från anslaget kan inom en ram av 10 milj. kr. bidrag avseende verksamhetsåret 1987 utgå till drift av kommunala flygplatser i skogslänen med regionalpolitiskt betydelsefull linjetrafik. Resterande belopp, efter avdrag med 600 000 kr. till det s.k. Svegflyget, disponeras för bidrag till i första hand investeringar i befintliga flygplatser i skogslänen. Beslut om bidrag fattas av regeringen efter förslag från luftfartsverket.

I nu förevarande proposition föreslås att ytterligare 35 milj. kr. anvisas under anslaget för bidrag till enbart investeringar. Medlen bör enligt föredraganden i första hand utnyttjas för bidrag till flygplatsinvesteringar i Norrlands inland, där behovet av en flygplats är av regionalpolitisk betydelse och där flygplatsen som sådan har en roll som matarflygplats till primärnätet.

Utskottet tillstyrker förslaget.

I motion T7 (m) yrkas att riksdagen bemyndigar regeringen att anvisa 8 milj. kr. av den föreslagna medelsanvisningen till anpassning av *Gunnarns flygfält* för civil flygfart.

I motion A21 (c) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att *Mora–Siljans flygplats* bör få regionalpolitiskt driftsbidrag.

Fördelningen av medel under ifrågavarande anslag beslutas som nämnts av regeringen på förslag av luftfartsverket. Inom ramen för denna ordning, som utskottet ej finner skäl att ändra, kan sålunda de berörda bidragsfrågorna beredas och avgöras. Med det anförda avstyrks motionsyrkandena.

4 Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *medelsanvisning för byggande av stalliga vägar* att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1987/88:A20(vpk) yrkande 8 till *Byggande av stalliga vägar* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 33 000 000 kr.,

2. beträffande *länsvägnätet* att riksdagen avslår motion 1987/88:A29 (c) yrkande 5,

3. beträffande *medelsanvisning för investeringar i järnvägens infrastruktur*

att riksdagen med bifall till regeringens förslag till *Investeringar i järnvägens infrastruktur* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.,

4. beträffande *Bergslagspendeln* att riksdagen avslår motion 1987/88:A20 (vpk) yrkande 13,

5. beträffande *det olönsamma hannätet* att riksdagen avslår motion 1987/88:A21 (c) yrkande 8,

6. beträffande *hanan mellan Sveg och Orsa* att riksdagen avslår motion 1987/88:A21 (c) yrkande 9,

7. beträffande *järnvägen mellan Malung och Sälen* att riksdagen avslår motion 1987/88:A21 (c) yrkande 10,

8. beträffande *medelsanvisning för bidrag till kommunala flygplatser* att riksdagen med bifall till regeringens förslag till *Bidrag till kommunala flygplatser m.m.* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag på 35 000 000 kr.,

9. beträffande *Gunnarns flygfält* att riksdagen avslår motion 1987/88:T7 (m),

10. beträffande *Mora-Siljans flygplats* att riksdagen avslår motion 1987/88:A21 (c) yrkande 11.

Stockholm den 16 februari 1988

På trafikutskottets vägnar

Birger Rosqvist

Närvarande: Birger Rosqvist (s), Olle Östrand (s), Sven-Gösta Signell (s), Olle Grahn (fp), Gösta Andersson (c), Runc Johansson (s), Per Stenmarck (m), Margit Sandéhn (s), Hugo Bergdahl (fp), Jarl Lander (s), Viola Claesson (vpk), Yngve Wernersson (s), Anders Andersson (m), Rune Thorén (c) och Jan Sandberg (m).

Reservationer

1. Medelsanvisning för byggande av statliga vägar (mom. 1)

Viola Claesson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "avstyrks motionsyrkandet" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening framstår det som både ekonomiskt och sysselsättningsmässigt riktigtast att utföra byggnadsarbetena på länsväg 709 i en enda etapp. Utskottet tillstyrker därför motionsyrkandet. I övrigt har regeringens anslagsberäkning inte givit utskottet anledning till erinran.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *medelsanvisning för byggande av statliga vägar* att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1987/88:A20 (vpk) yrkande 8 till *Byggande av statliga vägar* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 53 000 000 kr.,

2. Bergslagspendeln (mom. 4)

Viola Claesson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "Frågan om" och slutar med "avstyrks motionsyrkandet" bort ha följande lydelse:

Ett genomförande av projektet Bergslagspendeln, dvs. en elektrifiering och upprustning av banan Ludvika-Västerås, skulle enligt utskottets mening

få en mycket stor regionalpolitisk betydelse för Bergslagen. Utskottet delar därför motionärernas uppfattning om vikten av att regeringen förelägger riksdagen förslag om ett snabbt genomförande av projektet. Av det anförda framgår att utskottet tillstyrker motionsyrkandet. Vad utskottet sålunda har anfört bör av riksdagen ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *Bergslagspendeln*

att riksdagen med bifall till motion 1987/88:A20 (vpk) yrkande 13 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

3. Det olönsamma bannätet (mom. 5)

Viola Claesson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "Av samma" och slutar med "olönsamma bannätet" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets bestämda uppfattning bör järnvägstrafiken – den "olönsamma" såväl som den "lönsamma" – drivas av staten.

Det sagda – som innebär att utskottet tillstyrker motionsyrkandet – bör av riksdagen ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *det olönsamma bannätet*

att riksdagen med bifall till motion 1987/88:A21 (c) yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

4. Banan mellan Sveg och Orsa (mom. 6)

Gösta Andersson och Rune Thorén (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 6 som börjar med "Det sagda" och slutar med "och Orsa" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är önskvärt att SJ driver trafiken på banan mellan Sveg och Orsa i den omfattning som anges i motionen.

Vad utskottet sålunda anfört – och som torde tillgodose syftet med motionsyrkandet – bör av riksdagen ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *banan mellan Sveg och Orsa*

att riksdagen med anledning av motion 1987/88:A21 (c) yrkande 9 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

5. Järnvägen mellan Malung och Sälen (mom. 7)

Gösta Andersson och Rune Thorén (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "Även motionsyrkandet" och slutar med "trafikpolitiska propositionen" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är önskvärt att järnvä-

gen mellan Malung och Sälen byggs ut och att man planerar för en fortsatt utbyggnad till Särna och Idre.

TU 1987/88:9

Vad utskottet nu anfört - och som torde tillgodose syftet med motionsyrkandet - bör av riksdagen ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande *järnvägen mellan Malung och Sälen*
att riksdagen med anledning av motion 1987/88:A21 (c) yrkande 10 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

Särskilt yttrande

Länsvägnätet (mom. 2) och Mora-Siljans flygplats (mom. 10).

Gösta Andersson och Rune Thorén (båda c) anför:

De förslag som framläggs i motionerna A29 yrkande 5 och A21 yrkande 11 är intressanta och i linje med förslag som förs fram i centerns trafikpolitiska partimotion. Vi återkommer till de berörda frågorna vid behandlingen av proposition 1987/88:50 om trafikpolitiken inför 1990-talet.

